

MANUAL PER A CONVERTIR-SE EN ESCOLA BLAVA

Som Escoles Blaves!

KA210-SCH-A1E99A75

L'oceà és una de les fonts de vida més importants per als éssers humans i el benestar del planeta. Proporciona aliments, oxigen i energia, és la llar de moltes espècies i actua com a agent regulador del clima.

La seva protecció és crucial per evitar el canvi climàtic i per a un desenvolupament sostenible, per tant, és important per a tothom entendre com els humans influïm a l'oceà i com l'oceà ens influeix. Aquesta és la missió del concepte d'"Ocean Literacy". L'educació és un agent clau en aquesta transformació, i per això l'objectiu de We are Blue Schools és portar la consciència mediambiental i les habilitats de sostenibilitat als joves dins les aules mitjançant la Alfabetització Oceànica. Els objectius del projecte pretenen desenvolupar competències d'habilitats i coneixements ecològics en estudiants i professors dins del sector oceànic, tant rellevant per a la sostenibilitat.

CONTINGUTS

1. Què són les Escoles Blaves Europees?
2. Quins avantatges té convertir-se en Escola Blava Europea
3. Passos per convertir-se en una escola blava
4. Requisits per convertir-se en Escola Blava
5. Exemples de projectes

This work is marked with CC BY 4.0

To view a copy of this license, please visit:

<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>

Què són les Escoles Blaves Europees?

Les Escoles Blaves Europees són nous ecosistemes escolars que promouen el coneixement, les habilitats i les competències oceàniques. Els alumnes seran capaços d'abordar reptes locals i globals a través de l'educació marina i podran arribar a ser independents mentre fan un treball en equip actiu, crític i responsable.

A una Escola Blava Europea, els professors impliquen activament els alumnes per portar l'oceà a l'aula mitjançant l'aprenentatge basat en projectes. Els professors de les Escoles Blaves Europees són onades de canvi i d'inspiració per als seus alumnes, contribuint a una nova generació de ciutadans amb coneixements oceànics, actius i responsables, ja que fan l'oceà una part rellevant dels programes escolars. A una Escola Blava Europea, professors i alumnes es converteixen en agents del canvi i la sostenibilitat de l'oceà i els mars.

La coalició EU4Ocean, amb el suport de la Direcció General d'Afers Marítims i Pesca (DG MARE) de la Comissió Europea, aplega organitzacions, projectes i particulars compromesos amb la promoció de l'alfabetització oceànica a tot Europa. La DG MARE reconeix que el paper dels professors és essencial per a la seva missió de restaurar les aigües i els mars europeus per al 2030. Per donar suport als professors, s'està creant una Xarxa d'Escoles Blaves Europees.

El concepte d'Escola Blava Europea va evolucionar a partir del programa portuguès d'Escoles Blaves, "Escola Azul". En els darrers 5 anys unes 400 escoles es van apuntar al seu programa. Fora de les fronteres de la UE, els països riberencs del Mar Mediterrani, el Mar Negre i l'Oceà Atlàntic també comencen a aplicar el seu programa d'escoles blaves.

Network of
European
Blue Schools

Quins avantatges té convertir-se en una Escola Blava Europea?

Si el teu centre educatiu es certifica com a Escola Blava podràs trobar inspiració i suport sobre com abordar els temes oceànics que són rellevants per als teus plans d'estudi, la teva escola i la teva comunitat. També podràs trobar socis que poden ajudar els teus estudiants a convertir-se en agents de canvi i sostenibilitat dels mars i oceans.

Les Escoles Blaves Europees defensen el concepte d'escola oberta, fomentant el desenvolupament d'associacions locals perquè el context d'aprenentatge sigui rellevant, així com l'educació per projectes.

A més, el programa Alfabetització Oceànica per a Tothom de la UNESCO dóna suport a un moviment mundial de creació d'escoles blaves connectades per fomentar ciutadans alfabetitzats en temes oceànics. La iniciativa contribueix activament al Decenni de les Nacions Unides de les Ciències Oceàniques per al Desenvolupament Sostenible (2021–2030) com a mitjà per assolir els ODS 4 (Educació de qualitat) i 14 (Vida submarina).

9 passos per inscriure's com a Escola Blava

- 1** Omple el formulari de sol·licitud en línia abans d'iniciar el projecte. Facilita'ns informació sobre el projecte que desenvoluparan els teus alumnes. [ENLLAÇ](#)
- 2** Revisió de la teva sol·licitud per l'equip coordinador de la Xarxa d'Escoles Blaves Europees.
- 3** Modifica el projecte perquè compleixi els requisits mínims.
- 4** Si el projecte compleix els requisits mínims, rebràs la certificació d'escola blava europea, que es concedeix durant la duració del teu projecte.
- 5** Amb la informació facilitada, es genera automàticament una pàgina web del projecte al Fòrum Marítim.
- 6** Després de l'aprovació del projecte, tindràs accés a tots els projectes, recursos, fòrums i formacions.

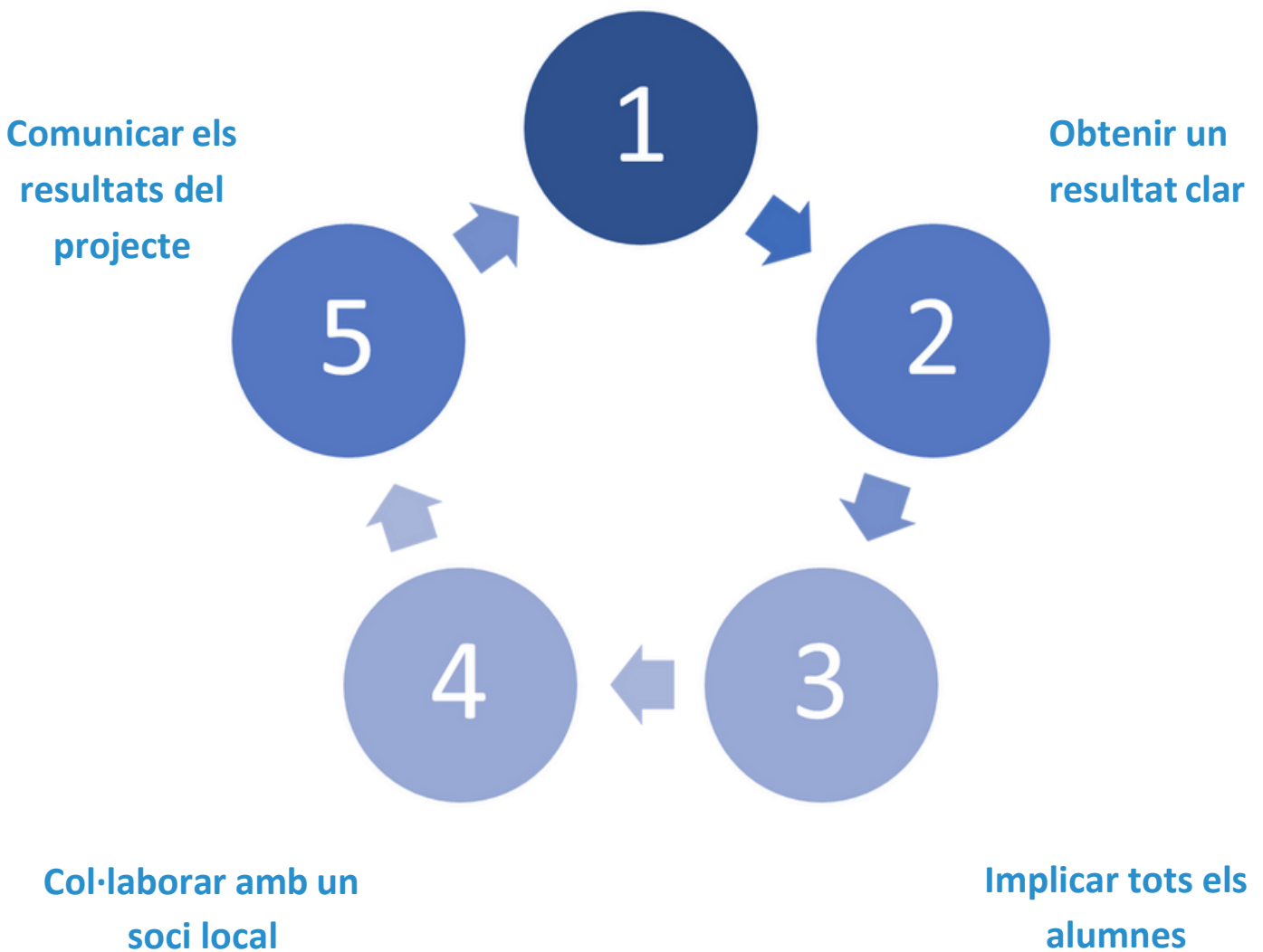

Aclariment: els passos 7-9 són opcionals i et seran útils si necessites o vols actualitzar la teva sol·licitud per adaptar-la a les activitats que heu realitzat.

- 7** Crea un EU-login. [ENLLAÇ](#)
- 8** Sol·licita accedir a la comunitat d'Escoles Blaves Europees [ENLLAÇ](#)
- 9** Actualitza periòdicament la pàgina web del projecte durant el projecte i actualitza la pàgina web del projecte un cop finalitzat.

Requisits per desenvolupar un projecte

Desenvolupar un projecte amb activitats interrelacionades

Ja heu fet alguna acció?

Has completat alguna activitat relacionada amb el projecte i creus que estàs a mig camí? Segueix aquesta taula per conèixer la teva progressió i veure què et queda per fer per aconseguir el teu certificat. Recorda que les activitats s'han de desenvolupar en aquest curs acadèmic (setembre 2022-juny 2023)

Nivell 1: HAS REALITZAT UN PROJECTE RELACIONAT AMB L'OCEÀ

Per exemple: una presentació, un guia, una visita a un aquari local, una neteja de la platja...

Nivell 2: HAS INVOLUCRAT ELS SEUS ESTUDIANTS EN EL PROJECTE

Nivell 3: A MÉS, HAS COL·LABORAT AMB UN SOCI LOCAL.

Per exemple: amb la participació de la universitat, una ONG o una empresa

Nivell 4 HAS COMUNICAT ELS SEUS RESULTATS.

Enhorabona! Ja estàs a punt per rebre el certificat.

Desenvolupar un projecte amb activitats interrelacionades

Afegir un nou projecte a la ja ocupada agenda d'un professor és una tasca difícil. Per això, animem els professors a cercar projectes inspiradors o projectes en curs que estiguin ancorats en la planificació escolar. Informar els teus col·legues i el director del centre sobre les teves intencions i el procés és, per tant, imprescindible.

La majoria de les assignatures escolars poden abordar l'oceà, i es pot utilitzar per treballar de manera multidisciplinària o per abordar competències transversals i alternatives. Si el centre escolar està planejant un viatge escolar (de diversos dies) o una setmana temàtica, són excel·lents oportunitats per connectar les activitats amb el projecte.

Per posar-t'ho més fàcil, et proposem 5 temes diferents en què pots centrar-te per desenvolupar el teu projecte:

- 1. Aliments procedents de l'oceà** (pesca, algues, aqüicultura)
- 2. Clima i oceà** (acidificació dels oceans, augment del nivell del mar, erosió costanera, tempestes/inundacions, cicle del carboni, espècies migratòries i escalfament dels oceans)
- 3. Oceans nets i saludables** (indústries, aigües residuals, plàstic d'un sol ús, microperles)
- 4. Cultura marítima** (història, esports nàutics, economia blava)
- 5. Biodiversitat** (ecosistemes, biologia)

Tipus d'activitats

El resultat descriu els canvis específics en els coneixements, les actituds, les destreses i els comportaments dels alumnes que un professor preveu que es produiran gràcies a aquest projecte. El resultat és fonamental per establir les diverses activitats, resultats i col·laboracions del projecte.

Pots planificar la feina i les activitats amb els alumnes ara que tens el teu tema i en coneixes el resultat. Els teus alumnes realitzaran diverses activitats per investigar el tema, adquirir coneixements i habilitats i conscienciar-se sobre els oceans.

Possibles activitats a classe

- **Investigació bibliogràfica**
- **Elaboració d'un pòster:** sobre espècies de peixos, efectes dels microplàstics al medi ambient i les persones, temes de contaminació, canvi climàtic i el seu efecte a l'oceà i l'aigua, plantes i espècies a l'oceà/ Mallorca,
- **Professions marines i marítimes**
- **Presentacions:** fer una presentació a altres col·legis, a famílies, a altres associacions sobre espècies de peixos, efectes dels microplàstics en el medi ambient i les persones, temes de contaminació, canvi climàtic i el seu efecte a l'oceà i l'aigua, plantes i espècies a l'oceà/ Mallorca,
- **Experiments de laboratori:** peixos, algues, plàncton, salinitat, qualitat de l'aigua, microplàstics, excrements, etc.)
- **Activitats STEAM:** amb l'IBSTEAM
- **Utilització de dades i mapes ocenics:** com l'Atlas Europeu dels Mars.
- **Treballar amb pel·lícules i documentals**
- **Convidar un professional per a una xerrada:** (presencial o online) de la Universitat, EMSEA, Vellmari, Clean Boating, Protemar, un altre professor, associacions locals, Amics de la Mar, polítics...

Possibles activitats a l'aire lliure

♦ Treball de camp:

- Visites, itineraris guiats i observacions a Parcs Naturals i zones marines protegides: Mondragó, Cabrera, Sa Dragonera, Alcúdia, Es Trenc, El Toro, Malgrats, reserves d'aigua naturals a serra de Tramuntana, o visites per documentar basses de marea o tolls.
- Professions al sector marítim: visita a Vaixells pesquers, Transmediterranea, Culmarex Aqüicultura, presentacions de BlueGeneration, STP, Ports esportius, Saló Nàutic
- Far: ús i anàlisi dels codis de llum, història, etc.
- **Esports exteriors:** vela, SUP, caiac, navegació, windsurf, submarinisme, snorkel, pesca tradicional, natació.
- **Participar en un projecte de ciència ciutadana:** Ciència Ciutadana a Mondrago Coastsnap (SOCIB) o Apps com Marnova, Observadors del Mar.
- **Visitar un centre científic, museu o aquari:** centre (SOCIB, IMedea), museu (Museu marítim de Soller , Colònia San Jordi (Parc nacional de Cabrera) o aquari (Palma Aquarium o Fundació Palma Aquarium - Rescat de tortugues), Centre Oceanogràfic Palma, Centre de recerca en aqüicultura Andratx.
- **Visitar una empresa o organisme públic:** Hotels, Emaya Palma, Marines, Ports, Endesa, Coca Cola Mars Circulars, Tirme, STP, Drassanes, UIB, La Llotja, Mestre D'Aixa Llauts, Nauta Morgau a Felanitx , Vellmari, Save The Med, Fundació Marilles, CleanWave.
- **Visites a centres de FP:** Nàutica Pesquera, S'Embat, Jovent
- **Neteja de platges:** neteja del mar, neteja de torrents, repartiment de cons per emmagatzemar les burilles dels cigarrets als turistes.

Crear un resultat clar

Després de desenvolupar les activitats, els alumnes han de crear un resultat basat en els coneixements adquirits durant les activitats:

- **Productes de comunicació:** inclouen un lloc web, un compte d'Instagram, un fulletó, un pòster, i una declaració mediambiental.
- **Fotografia i vídeos, diari fotogràfic**
- **Crear una presentació:** als companys de classe
- **Els productes artístics o literaris:** inclouen una cançó, un dibuix, una novel·la, una pel·lícula, poemes, etc.
- **Objecte fabricat:** una palleta de pasta, cola per a fissures de petxines, un colador per a neteges de platja.
- **Hackathons**
- **Guies de bones pràctiques:** sobre diversitat, contaminació pel plàstic (plàstic d'un sol ús i com evitar-los)
- **Crea el teu propi mapa:** els meus mapes o artístic

Implicar tots els alumnes

Els estudiants que participen en el disseny del projecte des del principi demostren més entusiasme i concentració en les tasques assignades. S'apropien del projecte, cosa que els anima a participar més en les activitats de recerca i aprenentatge. Quan els alumnes hi participen, l'aprenentatge es converteix en un treball d'equip, ja que els professors i els alumnes s'associen per assolir els mateixos objectius d'aprenentatge. Quan els alumnes participen activament en un projecte comunitari, hi ha moltes probabilitats que facin alguna cosa semblant a la seva vida adulta.

Utilitzar els interessos i fascinacions dels alumnes és una estratègia senzilla per implicar-los més. Descobriu què els interessa als vostres alumnes i utilitzeu aquests interessos motivadors naturals per augmentar la participació. Els alumnes més joves poden portar a classe les seves joguines, llibres o objectes preferits relacionats amb el projecte. Els alumnes més madurs poden aportar al projecte les seves aficions, talents i habilitats i experiències úniques.

Quan es dóna als estudiants la possibilitat de prendre les seves pròpies decisions, augmenta el compromís. En lloc de fer que tots els estudiants participin a tots els aspectes del projecte, els professors poden permetre que els estudiants escullin en quins aspectes de la gestió de projectes poden tenir èxit o créixer. Donar rols als estudiants els pot ajudar a tenir èxit. Una bona manera de fomentar la participació és desenvolupar un procés d'avaluació, com una carpeta de creixement, en què els estudiants entenguin exactament el que se n'espera i puguin veure quan tenen èxit o què necessiten millorar.

A mesura que avanci el projecte, els estudiants començaran a comprendre com assolir l'èxit per ells mateixos. En ensenyar els alumnes a autoaccedir, poden mantenir la seva atenció a l'aprenentatge. Desenvoluparan una actitud d'aprenentatge permanent on tendran autocontrol sobre el seu aprenentatge.

Col·laborar amb un soci local

El quart requisit és implicar una organització o associació externa al teu projecte. Ja sigui participant en l'activitat, en la promoció dels resultats, en una investigació, visitant-ne les infraestructures, etc. Amb aquest requisit volem expandir el projecte fora de l'aula i aconseguir un impacte més ampli. Aquests professionals compartiran les seves habilitats i coneixements amb els estudiants, a més de proporcionar eines que els ajudaran a generar i materialitzar idees, obtenir fons, interactuar amb la comunitat local i propagar els resultats dels projectes.

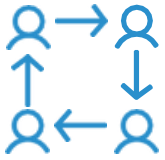
Exemples de socis potencials:

- ◆ Ajuntaments/Consell de Mallorca
- ◆ Associacions de pares i mares
- ◆ Organitzacions comunitàries locals
- ◆ ONG, equips de voluntariat
- ◆ Biblioteques
- ◆ Aquaris, centres de visitants costaners
- ◆ Galeries d'art, museus i centres científics
- ◆ Treballadors del sector marítim: pescadors, piscicultors, empreses nàutiques, enginyers de dragatge, enginyers eòlics marins, autoritats portuàries, escoles d'esports nàutics, guardacostes, operadors turístics, clubs de busseig...
- ◆ Gestor d'un riu, llac o altra massa d'aigua
- ◆ Hotels

Com sabem, trobar un soci local disposat a col·laborar no és una tasca fàcil, per això proposem altres 2 opcions que poden validar aquest pas:

1. Promociona públicament els teus resultats: penja els teus resultats en forma de pòster/taller artístic a les teves escoles, a zones turístiques, demana al teu ajuntament que promocioni els teus resultats, distribueix-los entre els turistes, implica el públic i la població local mostrant els teus resultats, etc.

2. Involucra una altra escola com a soci extern: col·labora amb una altra escola perquè pugueu tornar-vos com a socis externs i participar en les activitats dels altres.

Comunicar els resultats del projecte

Difondre el projecte comunicant-ho a escala local, nacional i europea. Els estudiants poden començar a compartir els nous coneixements amb la seva escola, família, comunitat escolar, municipi local i soci(s) del projecte a nivell local. Els resultats del projecte, les millors pràctiques, els principals problemes i les solucions es poden compartir amb estudiants, professors i centres d'altres escoles blaves europees (tant nacionals com internacionals).

Es poden utilitzar diverses estratègies i eines per maximitzar la visibilitat del projecte:

- Actes públics (exposicions, activitats, campanyes, festivitats escolars)
- Pàgina web del projecte, centre escolar o soci
- Revistes i butlletins escolars i municipals
- Mitjans de comunicació locals/regionals (periòdics, ràdio, TV)
- Crear un compte a les xarxes socials per al vostre projecte (Instagram, Facebook, LinkedIn).

Exemple d'escenaris d'aprenentatge

Exemple 1 Documental

	NOM: Com podem sensibilitzar els joves sobre la contaminació dels oceans?
Curs: 3er ESO	Assignatura: Geografia i Història

Habilitats	Criteris d'avaluació
1. Buscar, seleccionar, tractar i organitzar informació sobre temes rellevants del present i del passat, utilitzant fonts històriques i geogràfiques de manera crítica, per adquirir coneixements, elaborar i expressar continguts en diversos formats.	1.2 Establir connexions i relacions entre els coneixements i informacions adquirits, elaborant síntesis interpretatives i explicatives, a través d'informes, estudis o fitxes informatives, que reflecteixin un domini i consolidació dels continguts tractats.
	1.3 Transmetre informació i coneixements de forma adequada a través de narracions, cartells, presentacions, exposicions orals, mitjans audiovisuals i altres productes digitals.
2. Investigar, argumentar i elaborar productes propis sobre problemes geogràfics, històrics i socials rellevants en l'actualitat, des d'allò local a global, per desenvolupar un pensament crític, respectuós amb les diferències, que contribueixi a la construcció de la pròpia identitat i a enriquir el patrimoni comú.	2.1. Generar productes originals i creatius reelaborant coneixements previs mitjançant eines de recerca que permetin explicar problemes presents i passats de la humanitat a diferents escales temporals i espacials, des de la local fins a la global, utilitzant conceptes, situacions i dades rellevants.
3. Conèixer els principals reptes a què s'han enfrontat les diferents societats al llarg del temps, identificant les causes i conseqüències dels canvis que s'han produït i els problemes a què s'enfronten actualment, mitjançant el desenvolupament de projectes de recerca i l'ús de fonts fiables, per realitzar propostes que contribueixin al desenvolupament sostenible.	3.2 Comprendre i afrontar, des d'un enfocament ecosocial, els problemes i els reptes passats, presents o futurs de les societats contemporànies tenint en compte les seves relacions d'interdependència i ecodependència.
4. Identificar i analitzar els elements del paisatge i el seu paisatge articulació en sistemes naturals, rurals i urbans complexos, així com la seva evolució en el temps, interpretant les causes de les transformacions i valorant el grau d'equilibri existent als diferents ecosistemes, per promoure'n la conservació, millora i ús sostenible.	4.1. Identificar els elements del medi ambient i comprendre'n el funcionament com a sistema complex mitjançant l'anàlisi multicausal de les relacions naturals i humanes, presents i passades, valorant el grau de conservació i equilibri dinàmic.

Coneixements bàsics

- Objectius de Desenvolupament Sostenible.
- Emergència climàtica i sostenibilitat.
- Relació entre factors naturals i antropogènics a la Terra.
- Consciència ecosocial.

Context o contextos

Actualment, els ecosistemes marins estan amenaçats seriosament per accions antropogèniques que afecten negativament la salut d'aquests hàbitats. Per això, els estudiants han de ser conscients de la necessitat d'actuar i conscienciar els més joves de la gravetat d'aquest problema.

Activitats d'iniciació i dinàmiques de sensibilització

El primer dia de la situació d'aprenentatge, els alumnes han de fer una activitat de recerca per conèixer els principals casos que amenacen els ecosistemes marins i compartir-la amb la resta dels companys.

Instruccions i material

Instruccions: En grups de 3-4 els alumnes hauran triat un tema sobre la contaminació dels mars i oceans (abocaments industrials tòxics, marees negres, acidificació, sobrepesca, importància dels oceans per a la vida a la Terra, contaminació per nitrats, canvi climàtic...). Un cop triat el tema, hauran de fer un vídeo-documental (3-5 min. de durada) explicant els aspectes més destacats. Aquest vídeo-documental està pensat perquè el vegin alumnes de primària, de manera que el llenguatge i el contingut s'han d'adaptar a aquests alumnes. El vídeo ha d'editar-se a partir de l'àudio que hagueu enregistrat i d'imatges o vídeos descarregats d'Internet.

Equip: un telèfon o un Chromebook per editar el vídeo

Descripció i planificació de les tasques. Tipus i característiques dels productes obtinguts.

- La planificació de les tasques a realitzar per a aquesta situació d'aprenentatge són:
 - 1 sessió: presentació del tema i pluja d'idees sobre els temes a tractar
 - 1 sessió: continuar amb la pluja d'idees i assignar un tema a cada grup
 - 1 sessió: els alumnes han d'establir l'estructura del vídeo-documental
 - 2-3 sessions: cerca d'informació i imatges i redacció del guió
 - 1-2 sessions: lectura del guió en veu alta i correccions intermèdies
 - 2-3 sessions: continuar desenvolupant el guió tenint en compte les correccions realitzades
 - 1 sessió: enregistrament d'àudio
 - 1 sessió: muntatge del vídeo-documental
 - 1-2 sessions: tasques compartides i correcció final

Col·laboració externa

És aconsellable organitzar una visita d'una organització externa amb un expert en ecosistemes marins perquè els alumnes puguin comprendre, en termes generals, la importància dels mars i oceans i les conseqüències que això comporta.

Procediment d'avaluació final i difusió dels resultats

L'avaluació final es basarà en una rúbrica dissenyada per avaluar els criteris d'avaluació esmentats. La difusió d'aquesta activitat consistirà a acudir a les aules de primària i presentar-la directament als alumnes.

Exemple 2: Cartells

	TÍTOL: Com podem cuidar els mars i els oceans?
Curs: 5è curs de primària	Assignatura: Expressió artística, Coneixement de l'entorn natural social i cultural

Coneixement de l'entorn natural social i cultural	
Habilitats	Criteris d'avaluació
6. Identificar les causes i les conseqüències de la intervenció humana en el medi, des dels punts de vista social, econòmic, cultural, tecnològic i mediambiental, per fomentar la capacitat d'afrontar problemes, cercar solucions i actuar individualment i cooperativament en la seva resolució, posant-hi en pràctica estils de vida sostenibles i coherents amb el respecte, la cura i la protecció de les persones i el planeta. CCL5, STEM2, STEM5, CPSAA4, CC1, CC3, CC4, CE1.	6.1. Promoure estils de vida sostenibles i coherents amb el respecte, la cura, la coresponsabilitat i la protecció de les persones i el planeta, a partir d'una anàlisi crítica de la intervenció humana al medi ambient.
	6.2. Participar amb actitud emprenedora en la recerca, contrast i avaluació de propostes per afrontar problemes ecosocials, cercar solucions i actuar per resoldre'ls, a partir de l'anàlisi crítica de les causes i conseqüències de la intervenció humana en el medi ambient.
Expressió Artística	
3. Expressar i comunicar creativament idees, sentiments i emocions, experimentant amb les possibilitats del so, la imatge, el cos i els mitjans digitals, per produir obres pròpies. CCL1, CD2, CPSAA1, CPSAA5, CC2, CE1, CCEC3, CCEC4.	3.1. Produir obres bàsiques pròpies, utilitzant les possibilitats expressives del cos, el so, la imatge i els mitjans digitals bàsics, mostrant confiança en les capacitats pròpies.
	3.2. Expressar creativament, idees, sentiments i emocions, a través de diverses manifestacions artístiques, utilitzant les diferents

Coneixements bàsics

Coneixement de l'entorn natural social i cultural

C. Societats i territoris

4. Consciència ecosocial.-Canvi climàtic de local a global: causes i conseqüències.

Mesures de mitigació i adaptació. -Responsabilitat ecològica i social. Ecodependència, interdependència i interrelació entre les persones, les societats i el medi natural.-Estils de vida sostenibles: els límits del planeta i l'esgotament dels recursos. La petjada ecològica.

Expressió artística

C. Arts plàstiques, visuals i audiovisuals– Tècniques, materials i recursos informàtics i tecnològics: la seva aplicació per a la captació, creació, manipulació i difusió de produccions plàstiques i visuals.

Context o contextos

Actualment, els ecosistemes marins estan amenaçats seriosament per accions antropogèniques que afecten negativament la salut d'aquests hàbitats. Per això, els estudiants han de ser conscients de la necessitat d'actuar i conscienciar els més joves de la gravetat daquest problema

Activitats d'iniciació i dinàmiques de sensibilització

Per començar la S.A. els alumnes visionaran diferents documentals relacionats amb la contaminació dels ecosistemes marins, disponibles a Internet.Els alumnes hauran de prendre nota de les causes, conseqüències i efectes adversos de cadascun dels temes presentats.

Instruccions i material

Els alumnes es dividiran en grups. Cada grup treballarà sobre un documental diferent.Els temes a tractar poden ser: abocaments industrials tòxics, marees negres, acidificació, sobrepesca, importància dels oceans per a la vida a la Terra, contaminació per nitrats, canvi climàtic...S'explicarà als alumnes que l'objectiu final és crear cartells publicitaris que reflecteixin les accions (individuals i col·lectives) que es poden fer per revertir aquesta situació.

El material:

-Targetes

- Eines bàsiques de classe: tisores, retoladors, regles, pintures, goma elàstica.

- Chromebooks per crear el cartell publicitari utilitzant l'eina CANVA.

Descripció i planificació de les tasques. Tipus i característiques dels productes obtinguts.

Cada grup haurà de posar en comú les notes preses sobre les causes, conseqüències i efectes adversos del tema assignat als ecosistemes marins i escriure-les en una carpeta que s'exposarà a l'aula.

Es farà una reunió per proposar solucions per a la protecció dels entorns marins que també s'exposaran. Aquesta anàlisi es farà servir per crear propostes d'eslògans publicitaris a partir dels quals es dissenyaran els cartells.

Procediments d'avaluació, revisió i supervisió per part dels professors durant la realització de la tasca o tasques per fomentar l'autoregulació dels alumnes.

Abans de començar la S.A, els alumnes han de marcar en una rúbrica d'avaluació el nivell d'assoliment que tenen per a cadascun dels ítems proposats. Un cop acabada la S.A, s'utilitzarà la mateixa rúbrica per veure el nivell de progressió. El professor supervisarà el treball de cada grup per detectar possibles dificultats, tant individuals com grupals, i proposar les solucions que consideri més adequades. En crear el cartell publicitari, el professor revisarà la planificació de la tasca així com el procés de creació.

Col·laboració externa

Un expert en ecosistemes marins farà una xerrada sobre el tema perquè els alumnes compreguin, a termes generals, la importància dels mars i oceans i les conseqüències de la destrucció d'aquests hàbitats.

Procediment d'avaluació final, qualificació i transferència de coneixements

Es tindrà en compte la presentació i cura de les reflexions sobre les causes, conseqüències i efectes adversos de les qüestions plantejades, tant individualment com en grup. També es valorarà la creació, la creativitat i l'adequació dels cartells publicitaris. Els coneixements es traslladaran a la resta de la comunitat educativa amb l'exposició de cartells de sensibilització ambiental sobre la protecció i cura dels mars i oceans. L'exposició es realitzarà dins del centre escolar.

Exemple 3: Sopa de plàstic

	NOM: Vols una mica de sopa de plàstic?
Curs: 4t ESO	Assignatures: Anglès - Plàstica

Habilitats	Criteris d'avaluació
<p>1. Comprendre i interpretar el sentit general i els detalls més rellevants de textos expressats amb claredat i en la llengua estàndard, cercant fonts fiables i fent ús de estratègies com la inferència de significats, per respondre a necessitats comunicatives concretes. (Anglès)</p>	<p>1.1 Extrau i analitza el sentit global i les idees principals, i selecciona informació rellevant de textos orals, escrits i multimodals sobre temes quotidians de rellevància personal o d'interès públic propers a la pròpia experiència expressats amb claredat i en llengua estàndard a través de diversos suports</p>
	<p>1.2 Interpretar i avaluar el contingut i les característiques discursives de textos progressivament més complexos propis dels àmbits de les relacions interpersonals, els mitjans socials i l'aprenentatge, així com de textos literaris adequats al nivell de maduresa dels alumnes</p>
<p>2. Produir textos originals, de longitud mitjana, senzills i clarament organitzats, utilitzant estratègies com ara la planificació, la compensació o l'autoreparació, per expressar de manera creativa, adequada i coherent missatges rellevants i respondre a propòsits comunicatius concrets. (Anglès)</p>	<p>2.1. Expressar oralment textos senzills, estructurats, comprensibles, coherents i adequats a la situació comunicativa sobre assumptes quotidians, de rellevància personal o d'interès públic propers a l'experiència de l'alumnat, amb la finalitat de descriure, narrar, argumentar i informar, en diferents suports, utilitzant recursos verbals i no verbals, així com estratègies de planificació, control, compensació i cooperació.</p>
<p>3. Crear produccions artístiques, individuals o en grup, realitzades amb diferents tècniques i eines, inclòs el propi cos, a partir d'un motiu o intenció prèvia, adaptant el disseny i el procés a les necessitats i indicacions de realització i tenint en compte les característiques del públic a què van dirigides, per compartir-les i valorar les oportunitats de desenvolupament personal, social, acadèmic o professional que puguin derivar-se d'aquesta activitat. (Arts)</p>	<p>3.1. Crear un producte artístic, individualment o en grup, de forma col·laborativa i oberta, dissenyant les fases del procés i seleccionant les tècniques i eines més adequades per aconseguir un resultat adaptat a una intenció i un públic concrets.</p> <p>3.2. Exposar el resultat final de la creació d'un producte artístic, individualment o en grup, compartint i valorant críticament el desenvolupament de la seva elaboració, les dificultats afrontades, els progressos realitzats i els resultats obtinguts.</p>

Coneixements bàsics

- Estratègies d'ús comú per a la planificació, execució, control i reparació de la comprensió, producció i coproducció de textos orals, escrits i multimodals.
- Models contextuals i gèneres discursius d'ús comú en la comprensió, la producció i la coproducció de textos orals, escrits i multimodals, breus i senzills, literaris i no literaris: característiques i reconeixement del context (participants i situació), expectatives generades per el context; organització i estructuració segons el gènere, funció textual.
- Vocabulari d'ús comú i d'interès per als alumnes relatiu a la identificació personal, les relacions interpersonals, els llocs i entorns, el lleure i el temps lliure, la salut i l'activitat física, la vida quotidiana, la vivenda i la llar, el clima i l'entorn natural, les tecnologies de la informació i la comunicació, el sistema escolar i la formació.
- Eines analògiques i digitals d'ús habitual per a la comprensió, la producció i la coproducció oral, escrita i multimodal; i plataformes virtuals d'interacció, cooperació i col·laboració educativa (aules virtuals, videoconferències, eines digitals col·laboratives...) per a l'aprenentatge, comunicació i desenvolupament de projectes amb parlants o estudiants de llengües estrangeres. El procés creatiu a través de les operacions artístiques: reproduir, aïllar, transformar i associar.
- Factors i etapes del procés creatiu: elecció de materials i tècniques, esbós.

Context o contextos

Actualment els ecosistemes marins estan greument amenaçats per accions antropogèniques que afecten negativament la salut d'aquests hàbitats. Per això, els estudiants han de prendre la iniciativa i conscienciar-se del problema.

Activitats d'iniciació i dinàmiques de sensibilització

Els alumnes veuen l'anunci "[Plastic Soup: La sopa más grande del mundo](#)" S'obre un debat.

Instruccions i material

Instruccions: En primer lloc, els alumnes treballen individualment, llegeixen sobre el problema de la sopa de plàstic a la wakelet i responen les preguntes sobre el text. Tot seguit, formen grups de 2-3 alumnes i preparen una campanya de sensibilització relacionada amb el tema. Presenten la campanya en forma de breu exposició a classe. La classe participa a una neteja de platges (comparteixen l'activitat entre tots els alumnes del centre, preparen un cartell de Canva) Els residus recollits es fan servir a classes d'Art per obtenir el producte final: una creació artística que representa el problema de la contaminació dels nostres mars i oceans. Els productes finals s'exposen a una galeria local i es posen a la venda amb l'objectiu de poder fer una donació a una ONG vinculada a la protecció dels mars i oceans.

Material: dispositius digitals (chromebook/ordinador/telèfon mòbil...), material per a la creació artística com: cartró, filferro, silicona, colors, tisoires...

Descripció i planificació de les tasques. Tipus i característiques dels productes obtinguts.

La planificació de les tasques a realitzar per a aquesta situació d'aprenentatge són:

- Tasca 1: Discutir després de veure l'anunci de PLASTIC SOUP (wakelet)
- Tasca 2: comprensió lectora: els alumnes llegeixen individualment sobre el problema de la contaminació dels mars i oceans (wakelet)
- Tasca 3: en parelles o en petits grups, els alumnes preparen una campanya desensibilització sobre el tema i la presenten a la classe (presentació a Canva/ Genial.ly)
- Tasca 4: els alumnes participen en una neteja de platges (preparen cartells amb Canva per convidar més gent i informen a la resta d'alumnes del centre sobre l'activitat).
- Tasca 5: Dins l'assignatura de plàstica, es fan creacions artístiques amb residus recollits a la platja (escultures, mosaics.). Els productes s'exposen a una galeria local i es posen a la venda per poder donar a l'ONG Plastic Soup (o una altra). També es poden exposar dins del propi col·legi per a altres alumnes, famílies.

Col·laboració externa

Opció 1: Clean Boating Association organitza la neteja de platges

Opció 2: col·laboració amb una galeria local per exposar les produccions artístiques realitzades amb el material recollit a la platja.

Procediment d'avaluació final i difusió dels resultats

L'avaluació final es basarà en una rúbrica dissenyada per avaluar els criteris d'avaluació esmentats. La difusió d'aquesta activitat consistirà en:

- exposar la creació artística en una galeria local (intentant vendre els productes i donant-los els fons a ONG que treballen amb el tema de la protecció dels oceans)
- Xarxes socials

Activitats de les Escoles Blaves: Experiències de Portugal

Portugal ha estat el primer país d'Europa a aplicar el concepte d'escola blava a nivell nacional i un dels més actius en el projecte en els darrers anys. A continuació us presentem una llista de projectes i activitats que han estat dutes a terme per la xarxa portuguesa d'Escoles Blaves (Escola Azules) per ajudar-vos a fer-vos una millor idea de quines són les accions educatives pràctiques que duen a terme les escoles blaves. Totes les activitats s'han fet en col·laboració amb entitats i associacions educatives.

1. Activitats a Nazaré

En col·laboració amb l'empresa d'activitats recreatives Nazaré On_da Wave, les escoles van posar en marxa diferents activitats educatives in situ i en línia, com les següents:

- **Biòleg per un dia.** L'objectiu d'aquesta experiència era proporcionar un moment lúdic, estimulant el coneixement de la biodiversitat de cetacis a la zona de Nazaré. Durant aquesta activitat els alumnes van observar cetacis al seu hàbitat natural i van aprendre a extreure dades del comportament dels cetacis i a identificar-los, amb l'ajuda d'un biòleg marí.

Per a qui: Estudiants de secundària

Nombre de participants: 18 per sessió

On: In situ

Durada: 3h

- **"El món dels cetacis":** 8 Converses Interactives. Aquesta activitat va consistir en visualitzar la minisèrie "Mons Cetacis", que pretén mostrar la seva evolució, la seva interacció amb els humans i el nostre impacte a la biodiversitat marina. També vol centrar-se en l'alfabetització oceànica. Cada episodi anava seguit d'una conversa interactiva sobre el tema. Aquesta acció va tenir lloc a la plataforma Jitsi Meet.

Per a qui: tots els grups d'edat

On: En línia:

Expedició al Canó de Nazaré. Aquesta activitat va ser un viatge al canó de Nazaré. Un viatge ple d'adrenalina i diversió. Els participants van tenir l'experiència de referenciar a la mar, amb senyals de terra, els llocs de formació d'onades gegants.

Per a qui: Centres d'ensenyament secundari

Nombre de participants: 18 per sessió

On: In situ

Durada: 1h

2. Escola de la Natura

El projecte educatiu "Escola de la Natura" (Escola da Natureza) va proporcionar als alumnes un contacte directe amb el medi natural. Mitjançant la implantació d'un sistema de vigilància dels ecosistemes naturals, dut a terme per la comunitat juvenil de l'escola, aquest projecte va proposar la exploració de diferents ecosistemes, com platges rocoses, sistemes dunars, riberes i zones forestals. El projecte promovia principalment sortides de camp per a alumnes i tècnics, així com visites educatives a llocs d'interès. Les activitats s'han realitzat en col·laboració amb el Centre de Interpretació i Vigilància Ambiental de Viana do Castelo (CMIA).

Les visites van incloure les següents activitats:

- **Trepitjar un toll.** Aquesta activitat permet als alumnes conèixer la diversitat biològica d'una platja rocosa, reconeixent-ne la importància, les característiques i les principals amenaces. En aquesta sessió es va dur a terme el joc didàctic "Pisant un toll", en què es va desafiar els alumnes a descobrir-ne algunes de les espècies que hi ha a les costes rocoses i a adquirir coneixements a través de preguntes

Per a qui: Tots els grups d'edat

Nombre de participants: 10 a 25

Durada: 1:30h

- **L'aventura dels dofins.** Aquesta activitat va permetre als participants anar al teatre de marionetes a veure la versió original del conte "L'aventura del dofí", escrit per Mafalda Moniz.

Per a qui: Preescolar

Nombre de participants per sessió: Entre 10 i 25 participants

On: In situ

Durada: 1:30h

- **El viatge sense fi de les escombraries marines.** En aquesta sessió informativa es va demostrar com la contaminació marina té un enorme impacte en les espècies i els ecosistemes marins, derivat de l'acumulació i deteriorament del plàstic i altres residus a l'oceà. Aquesta activitat es va complementar amb una recollida i/o caracterització de residus.

Per a qui: tots els grups de edat

Nombre de participants: De 10 a 25 anys

On: In situ

Durada: 1h

3. "Cuidem el planeta!"

"**Cuidem el Planeta!**" és una iniciativa perquè els joves debatin alternatives per construir societats ambientalment sostenibles i socialment justes. El seu objectiu és enfortir la cultura democràtica i la consciència cívica entre la comunitat educativa. Les Escoles Blaves poden participar identificant problemes relacionats amb l'Oceà. El projecte ha estat implementat per l'Associació Portuguesa d'Educació Ambiental (ASPEA). En el marc d'aquesta iniciativa s'han desenvolupat les següents activitats:

- **Saber triar, quin peix menjar?** La combinació única de proteïnes d'alta qualitat, vitamines i nutrients que només existeixen al peix, el converteix en una excel·lent font de proteïnes. Però, sap l'alumne com triar el peix per no posar en perill les espècies i els ecosistemes? Consumir de forma sostenible significa consumir menys i millor, tenint en compte les repercussions mediambientals, socials i econòmiques. En aquesta activitat els participants van aprendre la importància de fer eleccions sostenibles i com triar el millor peix per emportar-se a casa.

Per a qui: De 6 a 12 anys

Nombre de participants per acció: una classe

On: a l'escola

Durada: 1:30h

- **Oceà calent, vida en perill.** La dècada del 2011 al 2020 va ser la més calorosa mai registrada, amb una temperatura mitjana mundial que va assolir, el 2019, 1,1°C per sobre dels nivells preindustrials. L'oceà ha estat el principal responsable de mitigar els efectes del canvi climàtic, però està arribant al límit. En aquesta activitat, els participants van aprendre quin és el nostre impacte sobre l'oceà, com condiciona el nostre futur i què podem fer per evitar una situació catastròfica.

Per a qui: tots els grups d'edat

Nombre de participants: una classe per sessió

On: A les escoles

Durada: 1:30h

- **"Desplastificar" per preservar el mar.** Cada any, uns vuit milions de tones de plàstic envaeixen l'oceà, l'equivalent a un camió ple d'escombraries cada minut. Peixos, aus, rèptils i mamífers marins acaben patint les conseqüències directes de les nostres accions. Però l'ésser humà també es veu greument afectat i no sempre se n'adona. En aquesta activitat els participants van aprendre què podem fer per evitar que el plàstic arribi a l'oceà i com animar els altres a unir-se a aquesta causa.

Per a qui: tots els grups d'edat

Nombre de participants: una aula per sessió

On: A l'escola

Durada: 1:30h

Som Escoles Blaves

Network of
European
Blue Schools

SEA TEACH

CLUBE
INTERCULTURAL
EUROPEU